

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-155>

УДК 336.14:353

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ

LOCAL BUDGETS: CURRENT STATE AND FEATURES OF FORMATION

Скрипник Галина Олексіївнакандидат економічних наук, доцент,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1246-1122>**Якименко Вікторія Павлівна**здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Державний податковий університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-6110-2345>**Skrypnyk Halyna, Yakymenko Viktoriia**

State Tax University

У статті розглянуто нормативно-правове забезпечення, регулювання, загальні засади формування та виконання місцевих бюджетів України. Проведено детальний аналіз структури доходів місцевих бюджетів за 2020–2023 роки: вагому частку яких становлять податкові надходження більше 60 відсотків, а також кошти від органів державного управління близько 27 відсотків. Проведений аналіз структури видатків місцевих бюджетів свідчить, що найбільший відсоток грошових коштів спрямовується у сферу освіти – 40 відсотків та економічну діяльність – 10 відсотків. Щодо інших статей видатків, а саме соціального захисту, охорони здоров'я, духовного та фізичного розвитку, то їх частка в структурі нижча, порівняно з іншими сферами. Для збільшення надходжень до місцевих бюджетів, місцевою владою має бути проведена ефективна політика розвитку інфраструктури та промисловості регіонів, а саме підтримка підприємств, які створюють нові робочі місця та збільшують фонд оплати праці.

Ключові слова: місцеві бюджети, доходи, видатки, податкові надходження, структура доходів, рівень виконання бюджету, воєнний стан.

The article examines regulatory and legal support, regulation, general principles of formation and implementation of local budgets of Ukraine. A detailed analysis of the revenue structure of local budgets for 2020–2023 was carried out: a significant share of which is made up of tax revenues of more than 60 percent, as well as funds from state administration bodies of about 27 percent. Changes in the dynamics of indicators are primarily related to the spread of the infectious disease COVID-19 and the invasion of the Russian Federation into the territory of Ukraine. An analysis of the structure of local budget expenditures was carried out, it was noted that the largest percentage of funds is directed to the field of education, 40 percent, and economic activity, 10 percent. As for social protection, health care, spiritual and physical development, their share in the expenditure structure is lower compared to other areas. Changes in the structure of local budget expenditures correspond to the urgent needs of the population, reflect the general socio-economic condition of a certain region and its capacity for sustainable development. During the studied period, the annual plan of local budgets in terms of revenues and expenditures was underachieved, with the exception of 2021, when the annual plan was exceeded by 0.6 percent in the revenue part of local budgets. Maintaining a certain balance between the revenue and expenditure parts of local budgets is positively reflected in the functioning and development of administrative and territorial units. In order for local self-government bodies to implement effective policies in all spheres of regional life, it is necessary to ensure the stable development of infrastructure and industry, which will lead to an increase in tax revenues and income in general, by increasing profitable organizations, institutions and enterprises in the territory of a certain administrative unit. The level of development of the region also depends on the share of foreign investments in the structure of its income, therefore, the development of investment projects and participation in international grant programs are an integral part of the activities of local management bodies.

Keywords: local budgets, revenues, expenditures, tax revenues, revenue structure, level of budget execution, martial law.

Постановка проблеми. Місцеві бюджети, як складова бюджетної системи України, відіграють важливу роль в забезпеченні соціального добробуту населення. Ефективне використання бюджетних коштів у сферах: безпеки та охорони здоров'я, громадського порядку, соціального захисту, охорони навколишнього природного середовища, житлово-комунального господарства, соціального забезпечення, сприяє підвищенню рівня якості життя громадян та позитивно відображається на розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

Дослідження процесу формування та виконання місцевих бюджетів, необхідне, для провадження активної соціально-економічної політики та сталого розвитку в умовах воєнного стану.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати досліджень, у сфері формування та виконання місцевих бюджетів, знайшли своє відображення в працях таких науковців як: Канева Т. В. [1], Карпенко М. Ю. [1], Радіонов Ю. Д. [2], Пилипенко Я. В. [3], Дзюбановська Н. В. [4], Маслій В. В. [4], Скрипник Г. О. [5], Примачок Г. В. [5], Юшко С. В. [6], Цимбалюк І. О. [7], Павліха Н. В. [7], Корнелюк О. А. [7]. В своїх роботах автори розглянули категорію «місцеві бюджети» як основу фінансової самостійності та конкурентоспроможності територій [7], висвітили питання методологічних засад формування дохідної частини місцевих бюджетів [1], провели оцінку впливу прямих іноземних інвестицій на доходи місцевих бюджетів [4] та розглянули контроль за виконанням місцевих бюджетів [5].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Постійні зміни в макрота мікроекономічному середовищах, вплив внутрішніх та зовнішніх факторів, впровадження нового та модернізація чинного законодавства, цифрова трансформація сектору державних послуг, загрози пов'язані з вторгненням російської федерації на територію України, безпосередньо, впливають на стан місцевих бюджетів, тому подальше вивчення даної теми залишається актуальним.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Основна мета статті полягає у вивченні загальних положень щодо регулювання місцевих бюджетів України, дослідженні змін в структурах доходів та видатків місцевих бюджетів, а також визначенні перспектив розвитку.

Дослідження даної теми передбачало використання таких теоретичних та емпіричних методів як: класифікація, аналіз, синтез,

системний підхід, вимірювання, спостереження та порівняння.

Виклад основного матеріалу дослідження. Бюджетна система України, відповідно до статті 5 Бюджетного кодексу України, складається з Державного бюджету України та місцевих бюджетів, термін "місцеві бюджети" використовується для структуризації бюджетів адміністративно-територіальних одиниць (див. рис. 1). Систему адміністративно-територіального устрою України становлять: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста та їх райони, селища та села [8].

Загальні засади формування та виконання бюджетів України, зокрема місцевих бюджетів, регулюються: Конституцією України; Бюджетним кодексом України; Бюджетною декларацією; Законом України «Про Державний бюджет»; Законом України «Про місцеве самоврядування» та іншими законами, що регулюють бюджетні відносини [9].

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування», бюджет місцевого самоврядування визначається як план утворення й використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення функцій та повноважень місцевого самоврядування. Даний закон, також, передбачає визначення таких термінів як «обласний бюджет» та «районний бюджет», їхня відмінність від місцевих бюджетів полягає в тому, що вони формуються для забезпечення спільних інтересів територіальних громад районного та обласного значення, здійснення бюджетного вирівнювання, а також виконання місцевих програм [10].

Формування та виконання місцевих бюджетів здійснюється, відповідно до статті 7 Бюджетного кодексу України, за принципами: єдності, збалансованості, самостійності, повноти, обґрунтованості, субсидіарності, цільового використання, справедливості, неупередженості, публічності, прозорості, ефективності та результативності [12].

Бюджетна система України, зокрема місцеві бюджети, виконує наступні функції: перерозподільну, регуляторну, акумуляційну, облікову, стабілізаційну, соціальну, стимулюючу, контрольну, інвестиційну та забезпечення самостійності [13].

Досліджуючи стан бюджетної системи України, в розрізі місцевих бюджетів, після обговорення законодавчих питань, визначенні основних понять, принципів та функцій, необхідно, провести аналіз структури доходів (див. табл. 1) та видатків місцевих бюджетів України.

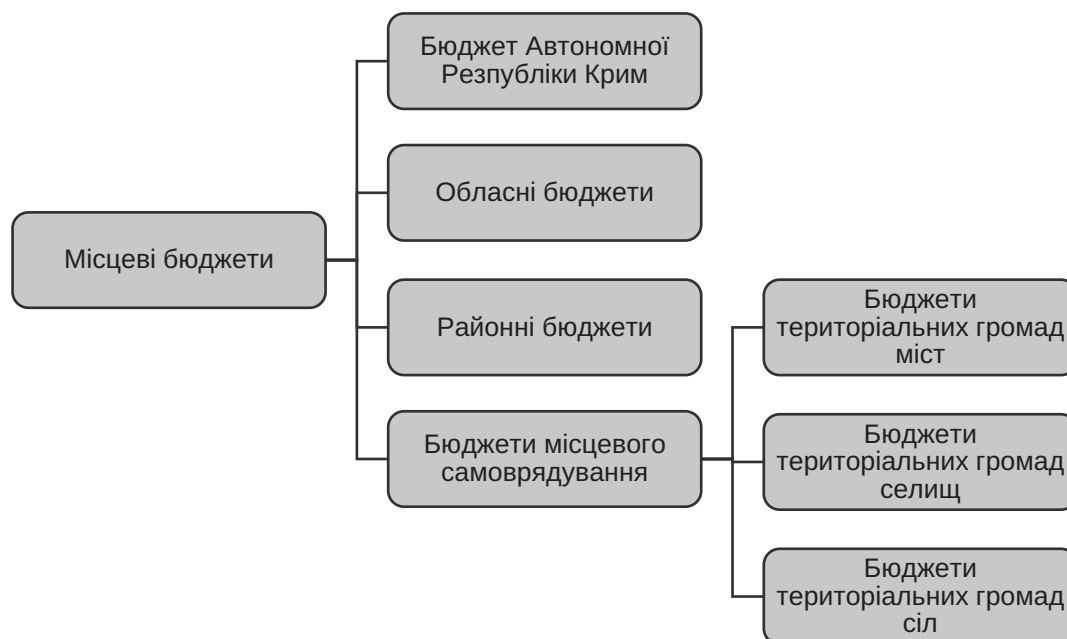

Рис. 1. Структура місцевих бюджетів України

Джерело: створено автором на основі [9; 11]

Таблиця 1

Структура доходів місцевих бюджетів за 2020–2023 рр., млн. грн.

Показники	Період							
	2020		2021		2022		2023	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Податкові надходження	285571,55	60,57	346713,19	59,71	393460,65	70,88	434540,93	66,59
Неподаткові надходження	21462,55	4,55	27183,01	4,68	22041,15	3,97	36511,37	5,59
Доходи від операцій з капіталом	3473,08	0,74	3462,22	0,60	2275,99	0,41	3621,89	0,55
Від органів державного управління	160177,06	33,97	202733,29	34,91	136753,76	24,64	177385,20	27,18
Від ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ	146,40	0,03	36,04	0,01	223,26	0,04	197,96	0,03
Цільові фонди	649,36	0,14	571,40	0,10	342,29	0,06	351,77	0,05

Джерело: сформовано автором на основі [14]

Основа дохідної частини місцевих бюджетів становлять податкові надходження (2020 – ↑60,57%; 2021 – ↓59,71%; 2022 – ↑70,88%; 2023 – ↓66,59%), кошти від органів державного управління (2020 – ↓33,97%; 2021 – ↑34,91%; 2022 – ↓24,64%; 2023 – ↑27,18%) та

неподаткові надходження (2020 – ↓4,55%; 2021 – ↑4,68%; 2022 – ↓3,97%; 2023 – ↑5,59%), останні мають одну з найменших часток в структурі доходів місцевих бюджетів. При формуванні місцевих бюджетів, також, використовуються такі грошові ресурси як:

доходів від операцій з капіталом (2020 – $\uparrow 0,74\%$; 2021 – $\downarrow 0,60\%$; 2022 – $\downarrow 0,41\%$; 2023 – $\uparrow 0,55\%$); кошти з цільових фондів (2020 – $\uparrow 0,14\%$; 2021 – $\downarrow 0,10\%$; 2022 – $\downarrow 0,06\%$; 2023 – $\downarrow 0,05\%$); а також грошові перекази від Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ (2020 – $\uparrow 0,03\%$; 2021 – $\uparrow 0,10\%$; 2022 – $\downarrow 0,06\%$; 2023 – $\downarrow 0,05\%$).

Зміни в динаміці показників (див. рис. 1), насамперед, пов'язанні з поширенням інфекційного захворювання COVID-19 та вторгненням російської федерації на територію України.

В рамках дослідження, також необхідно, провести аналіз структури видатків місцевих бюджетів (див. табл. 2), для визначення загальних потреб, можливих загроз та викликів, що стоять перед органами місцевого самоврядування.

Розглядаючи видаткову частину місцевих бюджетів, можемо спостерігати наступну тенденцію: найбільший відсоток грошових коштів спрямовується в сферу освіти (40% – 50%) та економічну діяльність (10% – 20%); щодо забезпечення реалізації заходів з охорони здоров'я (5% – 11%), виконання загальнодержавних функцій (8% – 10%) та програм підтримки житлово-комунальних господарств (6% – 10%), то їх частка в структурі видатків нижча, порівняно з іншими сферами; найменший відсоток бюджетних коштів припадає

на соціальний захист та соціальне забезпечення (4% – 7%), духовний та фізичний розвиток (4% – 5%), охорону навколишнього природного середовища (0% – 1%), громадський порядок та судову владу (0% – 3%), а також здійснення міжбюджетних трансфертів (1% – 7%).

Аналізуючи структуру видатків місцевих бюджетів, варто звернути увагу на те, що у 2021 році, порівняно з 2020 роком, через збройний конфлікт між Україною та російською федерацією, що згодом переріс у повномасштабне вторгнення країни-терористки на територію України, відбулось зниження рівня показників за такими статтями видатків як: загальнодержавні функції ($-0,50\%$); громадський порядок, безпека та судова влада ($-0,07\%$); охорона навколишнього природного середовища ($-0,08\%$); охорона здоров'я ($-4,83$); соціальних захист та соціальне забезпечення ($-0,09\%$); міжбюджетні трансферти ($-0,02\%$). В інших сферах, навпаки, видатки збільшились.

Порівнюючи статистичні дані за 2021–2022 роки, негативна динаміка змін прослідковується в наступних галузях: провадження економічно діяльності ($-7,12\%$); забезпечення охорони навколишнього природного середовища ($-0,32$); підтримка житлово-комунальних господарств ($-1,57\%$); перерахування міжбюджетних трансфертів ($-0,26\%$). Позитивна динаміка змін просте-

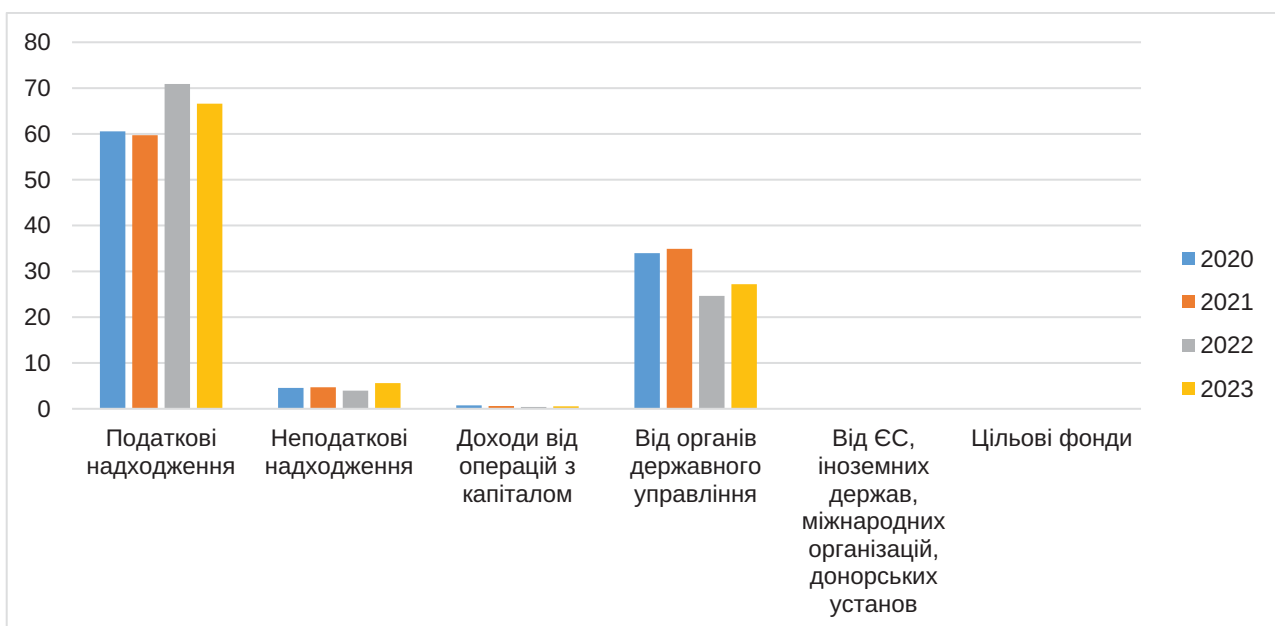

Рис. 2. Схематичне зображення структури доходів місцевих бюджетів за 2020–2023 рр.

Джерело: створено автором на основі [14]

Таблиця 2

Структура видатків місцевих бюджетів за 2020–2023 рр., млн. грн.

Показники	Період							
	2020		2021		2022		2023	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Загальнодержавні функції	40969,42	8,57	45962,80	8,07	46469,13	9,60	53003,63	8,19
Громадський порядок, безпека та судова влада	1833,79	0,38	1739,71	0,31	11108,30	2,29	16817,34	2,60
Економічна діяльність	93925,58	19,65	112360,30	19,73	61065,88	12,61	112983,64	11,74
Охорона навколишнього природного середовища	2419,79	0,51	2420,38	0,43	512,54	0,11	1193,43	0,18
Житлово-комунальне господарство	32125,95	6,72	56730,48	9,96	40631,44	8,39	62028,42	9,59
Охорона здоров'я	50865,98	10,64	33105,25	5,81	31008,03	6,40	38161,25	5,90
Духовний та фізичний розвиток	21884,49	4,58	27388,03	4,81	22584,74	4,66	26653,41	4,12
Освіта	199425,84	41,71	249077,43	43,74	232250,40	47,96	248186,67	38,37
Соціальний захист та соціальне забезпечення	23999,22	5,02	28067,76	4,93	29199,13	6,03	44879,48	6,94
Міжбюджетні трансферти	10658,01	2,23	12576,12	2,21	9465,62	1,95	42915,31	6,63

Джерело: сформовано автором на основі [14]

жується в сфері освіти (+4,22%), охорони здоров'я (+0,59%), здійсненні загальнодержавних функцій (+1,53), громадського порядку та безпеки (+1,98%).

В 2023 році, що пов'язано з постійним терором зі сторони росії та низкою інших факторів, структура видатків місцевих бюджетів, також, зазнала змін. Обсяг видатків у такі сфери як: освіта (-9,59%), охорона здоров'я (-0,50%), духовний та фізичний розвиток (-0,54%), виконання загальнодержавних функцій (-1,41%) та провадження економічної діяльності (-0,87%) скоротився, тоді як на: громадський порядок безпеку та судову владу (+0,31%), охорону навколишнього природного середовища (+0,07%), житлово-комунальне господарство (+1,20%), соціальний захист та соціальне забезпечення (+0,91%), а також здійснення міжбюджетних трансфертів (+4,68%) значно збільшився.

Зміни в структурі видатків місцевих бюджетів (див. рис. 1) відповідають нагальним

потребам населення, відображають загальний соціально-економічний стан певного регіону та його спроможність до сталого розвитку [15].

Належне виконання сформованих місцевих бюджетів (див. табл. 3), впливає на рівень якості життя громадян та їх благополуччя, тому дослідження даного аспекту, вкрай важливе, для забезпечення стабільної фінансово-бюджетної діяльності на певних територіях.

Протягом досліджуваного періоду, спостерігається недовиконання річного плану місцевих бюджетів за доходами (2020 – 1,84%; 2022 – 6,30%; 2023 – 2,40%) та видатками (2020 – 8,50%; 2021 – 8,15%; 2022 – 22,30%; 2023 – 14,40%), винятком став 2021 рік, коли в дохідній частині місцевих бюджетів прослідковувалось перевиконання річного плану на 0,60%.

Дотримання певної рівноваги між дохідною та видатковою частинами місцевих бюджетів

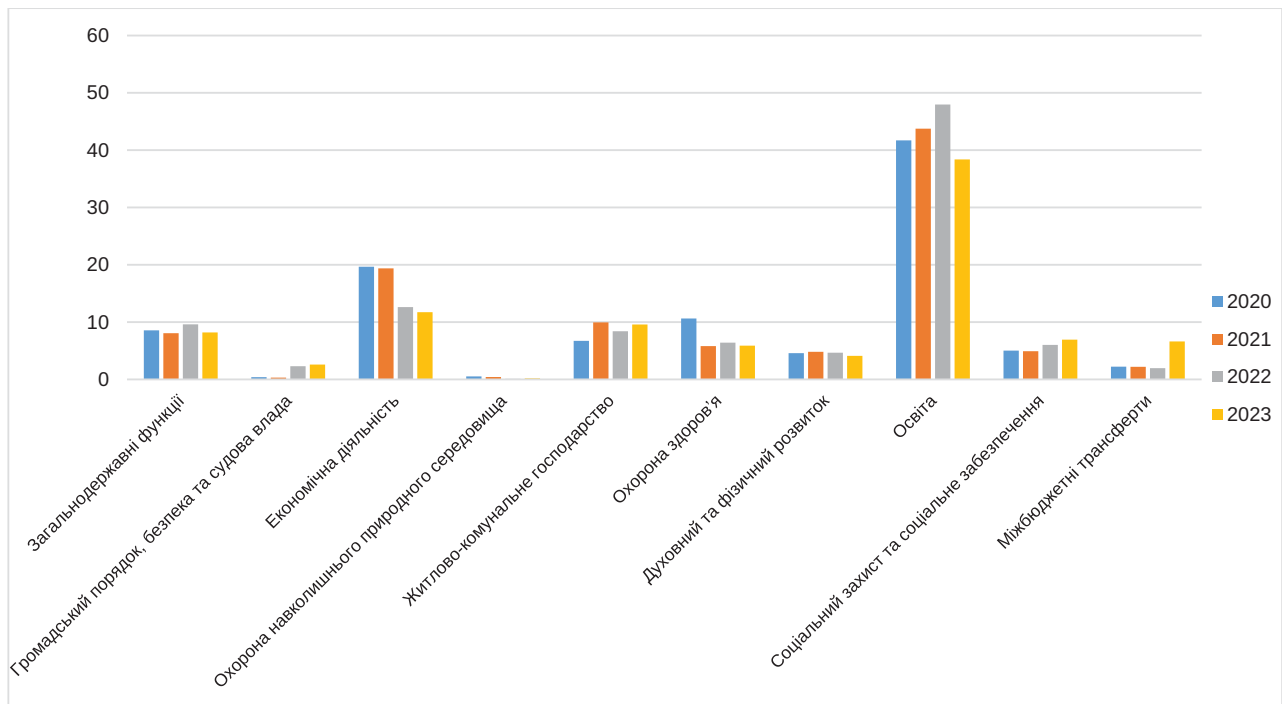

Рис. 3. Схематичне зображення структури видатків місцевих бюджетів за 2020–2023 рр.

Джерело: створено автором на основі [14]

Таблиця 3

Виконання місцевих бюджетів за 2020–2023 рр., млн. грн.

Показники			Доходи		Видатки	
			Річний план	Виконано	Річний план	Виконано
Період	2020	млн. грн.	480298,78	471479,98	522521,73	478108,06
		%	-	98,16	-	91,50
	2021	млн. грн.	577004,88	580699,16	619888,01	569428,24
		%	-	100,60	-	91,85
	2022	млн. грн.	592334,60	555097,09	623491,96	484295,20
		%	-	93,70	-	77,70
	2023	млн. грн.	668880,17	652609,12	755825,56	646822,58
		%	-	97,60	-	85,60

Джерело: сформовано автором на основі [14]

(див. рис. 3), знаходить позитивне відображення на функціонуванні та розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

Висновки. В результаті дослідження загального стану місцевих бюджетів, розглянуто теоретичні та практичні аспекти їх формування та виконання, а також розглянуто питання державного регулювання цих процесів.

Для провадження органами місцевого самоврядування ефективної політики у всіх сферах життєдіяльності регіонів, необхідно,

забезпечити стабільний розвиток інфраструктури та промисловості, що призведе до збільшення податкових надходжень та доходів загалом, шляхом збільшення кількості прибуткових організацій, установ та підприємств на території певної адміністративної одиниці.

Рівень розвитку регіону, також залежить від частки іноземних інвестицій в структурі його доходів, тому розробка інвестиційних проектів та участь у міжнародних грантових програмах є невід'ємною складовою діяльності органів управління на місцевому рівні.

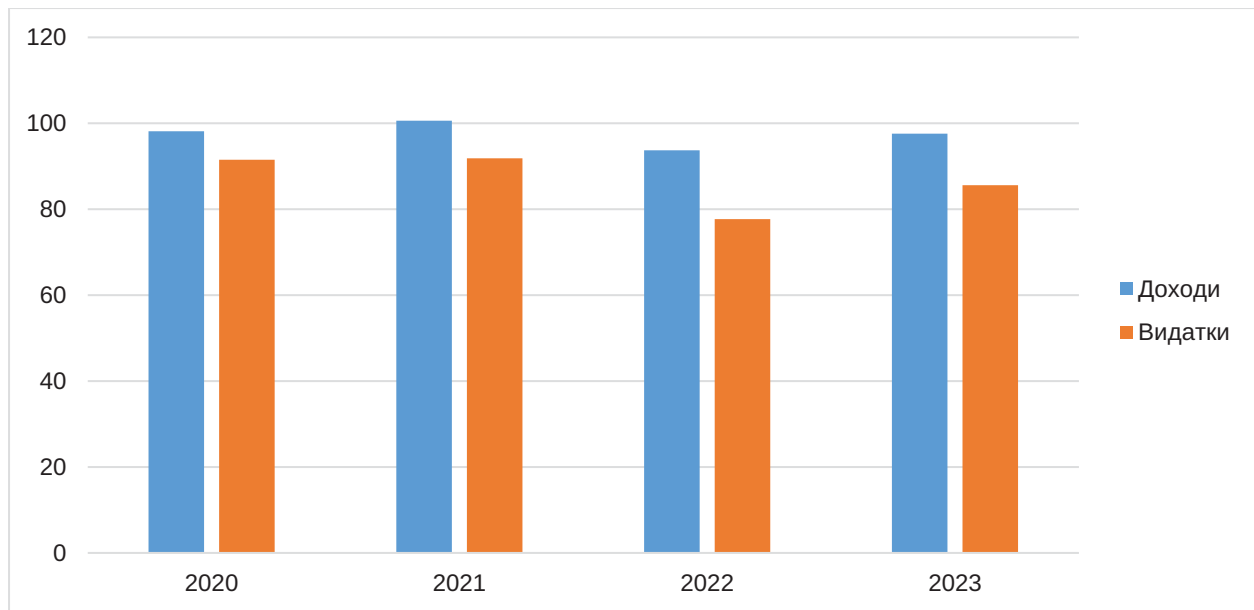

Рис. 4. Схематичне зображення виконання місцевих бюджетів за 2020–2023 рр.

Джерело: створено автором на основі [14]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- Канева Т. В., Карпенко М. Ю. Методологічні засади формування доходної частини місцевих бюджетів за сучасних умов. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-55>
- Радіонов Ю. Д. Формування і виконання державного та місцевих бюджетів в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-55>
- Пилипенко Я. В. Формування та виконання місцевих бюджетів в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-46>
- Дзюбановська Н. В., Маслій В. В. Оцінка впливу прямих іноземних інвестицій на доходи місцевих бюджетів України. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-48>
- Скрипник Г.О., Примачок Г.В. Державний фінансовий контроль виконання місцевих бюджетів. *Економічні студії: науково-практичний журнал*. Львів, 2019. № 3 (25) С. 148–153.
- Юшко С. В. Неподаткові надходження місцевих бюджетів та контроль за їх формуванням. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-41>
- Цимбалюк І. О., Павліха Н. В., Корнелюк О. А. Місцеві бюджети як основа фінансової самостійності та конкурентоспроможності територій. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-107>.
- Конституція України: Закон, Конституція від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#top> (дата звернення 24.04.2024).
- Міністерство фінансів: Open budget. Структура бюджетної системи України 2018–2024. URL: <https://openbudget.gov.ua/budget-literacy/budget-system/structure?type=tree> (дата звернення 24.04.2024).
- Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 24.04.2024).
- Бюджетний кодекс України: Закон, Кодекс від 08.07.2021 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення 23.04.2024).
- Міністерство фінансів: Open budget. Принципи бюджетної системи України 2018–2024. URL: <https://openbudget.gov.ua/budget-literacy/budget-system/principles> (дата звернення 23.04.2024).
- Раделицький Ю. О., Квасній О. Р. Місцеві бюджети в умовах децентралізації: теоретичні аспекти. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2018. Вип. 5. С. 147–153.
- Міністерство фінансів: Open budget. Основні показники місцевих бюджетів 2018–2024. URL: <https://openbudget.gov.ua/?budgetType=LOCAL> (дата звернення 24.04.2024).
- Веб-портал «Децентралізація»: Місцеві бюджети. 2022. URL: <https://decentralization.ua/finance> (дата звернення 28.04.2024).

REFERENCES:

1. Kanyeva T. V., Karpenko M. Yu. (2024) Metodolohichni zasady formuvannya dokhodnoyi chastyny mistsevykh byudzhetiv za suchasnykh umov [Methodological principles of formation of the revenue part of local budgets under modern conditions]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and society*, vol. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-55> (In Ukrainian)
2. Radionov Yu. D. (2023) Formuvannya i vykonannya derzhavnoho ta mistsevykh byudzhetiv v umovakh voyennoho stanu [Formation and implementation of state and local budgets under martial law]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and society*, vol. 53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-55> (In Ukrainian)
3. Pylypenko Ya. V. (2023) Formuvannya ta vykonannya mistsevykh byudzhetiv v umovakh viyny [Formation and execution of local budgets in war conditions]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and society*, vol. 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-46> (accessed April 23, 2024) (In Ukrainian)
4. Dzyubanovs'ka N. V., Masliy V. V. (2023) Otsinka vplyvu pryamykh inozemnykh investytsiy na dokhody mistsevykh byudzhetiv Ukrainy [Assessment of the influence of direct foreign investments on the revenues of local budgets of Ukraine]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and society*, vol. 49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-48> (In Ukrainian)
5. Skrypnyk H. O., Prymachok H. V. (2019) Derzhavnyy finansovyy kontrol' vykonannya mistsevykh byudzhetiv [State financial control over the implementation of local budgets]. *Ekonomichni studiyi: naukovo-praktychnyy zhurnal – Economic studies: a scientific and practical journal*, L'viv. № 3 (25) pp. 148–153. (In Ukrainian)
6. Yushko S. V. (2023) Nepodatkovy nadkhodzhennya mistsevykh byudzhetiv ta kontrol' za yikh formuvanniam [Non-tax revenues of local budgets and control over their formation]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and society*, vol. 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-41> (In Ukrainian)
7. Tsybalyuk I. O., Pavlikha N. V., Kornelyuk O. A. (2023) Mistsevi byudzhety yak osnova finansovoyi samostynosti ta konkurentospromozhnosti terytoriy [Local budgets as the basis of financial independence and competitiveness of territories]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and society*, vol. 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-107> (In Ukrainian)
8. Konstytutsiya Ukrainy (1996): Zakon, Konstytutsiya [Constitution of Ukraine: Law, Constitution] vid 28.06.1996 r. № 254k/96-VR DOI: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#top> (accessed April 24, 2024) (In Ukrainian)
9. Ministerstvo finansiv: Open budget. (2024) Struktura byudzhetnoyi systemy Ukrainy 2018-2024 [The structure of the budget system of Ukraine 2018–2024]. Available at: <https://openbudget.gov.ua/budget-literacy/budget-system/structure?type=tree> (accessed April 24, 2024) (In Ukrainian)
10. Pro mistseve samovyraduvannya v Ukraini (1997): Zakon Ukrainy [On local self-government in Ukraine: Law of Ukraine] vid 21.05.1997 r. 280/97-VR. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (accessed April 24, 2024) (In Ukrainian)
11. Byudzhetnyy kodeks Ukrainy (2021): Zakon, Kodeks [Budget Code of Ukraine: Law] vid 08.07.2021 r. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (accessed April 23, 2024) (In Ukrainian)
12. Ministerstvo finansiv: Open budget. Pryntsypy byudzhetnoyi systemy Ukrainy 2018–2024 [Ministry of Finance: Open budget. Principles of the budget system of Ukraine 2018–2024]. Available at: <https://openbudget.gov.ua/budget-literacy/budget-system/principles> (accessed April 23, 2024) (In Ukrainian)
13. Radelyts'kyy Yu. O., Kvasniy O. R. (2018) Mistsevi byudzhety v umovakh detsentralizatsiyi: teoretychni aspekty [Local budgets in conditions of decentralization: theoretical aspects]. *Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy – Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*, vol. 5, pp. 147–153. (In Ukrainian)
14. Ministerstvo finansiv: Open budget, Osnovni pokaznyky mistsevykh byudzhetiv 2018–2024 [Ministry of Finance: Open budget, Main indicators of local budgets 2018–2024]. Available at: <https://openbudget.gov.ua/?budgetType=LOCAL> (accessed April 24, 2024) (In Ukrainian)
15. Veb-portal «Detsentralizatsiya»: Mistsevi byudzhety. 2022 [Web portal «Decentralization»: Local budgets. 2022]. Available at: <https://decentralization.ua/finance> (accessed April 28, 2024) (In Ukrainian)